

Praktijkaart bij de KNOV-Standaard Hypertensieve Aandoeningen tijdens zwangerschap, bevalling en kraamperiode

Termijn	Bloeddruk SBD/DBD mm Hg*	Twee of meer risicofactoren? (zie box 1)	Actie**
Hele zwangerschap, barling en kraamperiode	≥ 160/100	nvt	• Spoedverwijzing
	Bij pre-eclampsische klachten (ongeacht RR)		• Verwijs voor consult
	Bij proteïnurie		• Verwijs voor consult
< 20 weken	≥ 140/90	nvt	• Meet RR na 1 week → RR idem of hoger: verwijs wegens chronische hypertensie
20-35 weken	≥ 130/85	ja	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem: beleid individualiseren • Bepaal proteïnurie • Vraag naar symptomen en geef beladvies
		nee	• Vraag naar symptomen en geef beladvies
	≥ 140/90	nvt	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem: verwijs voor consult • Bepaal proteïnurie • Vraag naar symptomen en geef beladvies
		ja	• Spoedverwijzing
	≥ 150/95	nee	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem of hoger: spoedverwijzing • Bepaal proteïnurie • Vraag naar symptomen en geef beladvies
		ja	• Spoedverwijzing
≥ 36 weken	≥ 130/85	ja	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem: beleid individualiseren • Bepaal proteïnurie • Geef voorlichting over symptomen en geef beladvies
		nee	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem: beleid individualiseren • Bepaal proteïnurie • Vraag naar symptomen en geef beladvies
	≥ 140/90	ja	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem: verwijs voor consult • Bepaal proteïnurie • Vraag naar symptomen en geef beladvies
		nee	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem: beleid individualiseren • Bepaal proteïnurie • Vraag naar symptomen en geef beladvies
	≥ 150/95	ja	• Spoedverwijzing
		nee	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem of hoger: verwijs de zelfde dag
Intrapartum	≥ 140/90	nvt	• Meet na 1 uur → RR idem: blijf elk uur monitoren • Vraag naar symptomen
	≥ 150/95	nvt	• Meet na 1 uur → RR idem of hoger: spoedverwijzing
Kraamperiode	≥ 140/90	ja	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR ≥ 150/95: verwijs de zelfde dag • Vraag naar symptomen en geef beladvies • Bepaal eventueel proteïnurie met katheterurine
	≥ 150/95	nee	• Meet RR na 1 dag → RR ≥ 150/95 of hoger: verwijs de zelfde dag • Vraag naar symptomen en geef beladvies • Bepaal eventueel proteïnurie met katheterurine
Nacontrole	≥ 140/90	nvt	• Verwijs naar de huisarts voor verdere monitoring • Geef voorlichting (zoz)

* Voor de gegeven afkapwaarden van de bloeddruk geldt de actie wanneer genoemde systolische (SBD) en diastolische (DBD) bloeddrukwaarden verhoogd zijn of als een van beiden geïsoleerd verhoogd is. Minimaal twee maal vastgesteld, met de hand gemeten en met een tussenpoos van minimaal 4 uur (of langer).

** Spoedverwijzing – direct naar het ziekenhuis; verwijs de zelfde dag: kan eerst nog langs huis; verwijs voor consult: i.o.m. tweede lijn urgentie bepalen; beleid individualiseren: opnieuw consult in de eerste lijn i.o.m. cliënte, gebaseerd op individuele parameters.

Integraal Zorgstandaard hypertensieve aandoeningen.

Datum geaccordeerd VSV IJsselland:

1. Diagnostiek en verwijzing

Integraal is afgesproken de praktijkkaart bij de KNOV-standaard hypertensieve Aandoeningen tijdens zwangerschap, bevalling en kraamperiode aan te houden voor het vast stellen van een hypertensie en de indicatie stelling voor verwijzen naar de tweedelij. **Indien een patiënt wordt verwezen naar de eerste- of tweedelij, dient de verwijzende persoon zorg te dragen dat de zwangerschapskaart de andere partij bereikt.** De praktijkkaart is bij gevoegd in bijlage 1.

2.Lokale afspraken aanvullend op de praktijkkaart

Aantal weken	Zorgverlener	Inhoud controle	Acties: (af vinken)
7-10 weken	Verloskundige Gynaecoloog	<ul style="list-style-type: none"> •Intake aanvullen met het vragen naar risicofactoren (zie 2a.) •1^e controle meet bloeddruk aan beiden armen en beoordeel juiste manchet. ≥ 10 mm Hg verschil, de rest van de zwangerschap de arm meten met de hoogste waarde. Laat mevrouw 2-3 minuten rechtop zitten. •Niet standaard urine screenen. 	<ul style="list-style-type: none"> ○Expliciet gevraagd naar de risicofactoren en aantekening gemaakt op zwangerschapskaart ○Aantal risicofactoren vermelden en bespreek de bestaande risico's met de patiënt ○Noteer arm en manchet
Alle prenatale controles	Verloskundige Gynaecoloog	<ul style="list-style-type: none"> •Meet de bloeddruk en screen de urine volgens de gemaakte lokale werkafspraken (zie 2c en 2d) •Alert op symptomen hypertensieve aandoeningen (zie 2b.) 	<ul style="list-style-type: none"> ○Noteer de bloeddruk en de uitslag van de urine ○Noteer de beschreven klachten
Tussen 23-27 weken	Verloskundige Gynaecoloog	<ul style="list-style-type: none"> •Geeft voorlichtingen over klachten en verschijnselen van hypertensieve aandoeningen 	<ul style="list-style-type: none"> ○Uitdelen HELLP-memoblokje
Tijdens bevalling	Verloskundige Gynaecoloog	<ul style="list-style-type: none"> •Meet de bloeddruk twee keer, tijdens ontsluitingsfase en uur na de geboorte van de placenta. •RR:$\geq 140/\geq 90$ dan herhalen na 1 uur en RR:$\geq 150/\geq 95$, PE klachten en proteïnurie, direct doorverwijzen •Alert op; actuele RR waarde, lichamelijke klachten, proteïnurie en risicofactoren. 	<ul style="list-style-type: none"> ○Bloeddruk noteren en daarop volgen acties
Tijdens kraambed	Verloskundige Gynaecoloog	<ul style="list-style-type: none"> •Meet de RR ten minsten twee keer; 24-48 uur pp en op de achtste dag pp •Meet bloeddruk bij elk consult; indien hypertensieve aandoening enig moment in de zwangerschap en twee of meer risicofactoren. •Bevestig een eenmalig gevonden hypertensie, altijd met een meting na 4 uur of ½ uur lang met interval van 5 minuten en bepaal proteïnurie •Bij RR:$\geq 150/\geq 95$, PE klachten en proteïnurie, direct doorverwijzen •Alert op; actuele RR waarde, 	<ul style="list-style-type: none"> ○Bloeddruk noteren en daarop volgen acties

		lichamelijke klachten, proteïnurie en risicofactoren.	
Nacontrole 6 weken pp	Verloskundige Gynaecoloog	<ul style="list-style-type: none"> • Meet de RR • Bij een RR: $\geq 140/\geq 90$, verwijs naar de huisarts voor verdere monitoring • Geef voorlichting over; herhalingsrisico, risico verhogende en verlagende factoren volgende zwangerschap, verhoogd risico hypertensie en hart- en vaatziekten, wees alert op psychosociale begeleiding 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Bloeddruk noteren en daarop volgende acties ○ Noteer de gegeven voorlichting

a. De risicofactoren uit te vragen bij de intake:

- Nullipariteit
- PE in eerste zwangerschap
- Zelf of partner geboren na zwangerschap met PE
- PE bij moeder en zus
- Leeftijd ≥ 40 jaar
- BMI bij eerste consult ≥ 35
- BMI voor de zwangerschap > 35
- Afkomstig uit Suriname, Antillen, sub- Sahara Afrika
- Partner van andere etnische afkomst
- Peridontale infectie of urineweginfectie
- ≥ 5 jaar tussen deze en voorgaande zwangerschap
- Bloeddruk bij eerste consult $\geq 130/80$ mm Hg
- Geen mid pregnancy drop/ bloeddrukstijging voor 30^e week
- Twee of meer risicofactoren aantekening op de kaart

a. Symptomen:

- Pijn in de bovenbuik of tussen de schouderbladen
- Hoofdpijn (erger wordend, pijnstillers helpen niet)

- Visusklachten (bv sterretjes zien, lichtflitsen, dubbelzien)
- Misselijkheid en / of braken
- Ziek of griepachtig gevoel (zonder koorts)
- Plotseling vocht vasthouden in gezicht, handen of voeten.

a. Algemene werkafspraken bij het meten van de bloeddruk;

De totale groep wordt gescreend met de universele automatische bloeddruk meter, indien verhoogd wordt deze handmatig herhaald. Indien dan wederom verhoogt, wordt de bloeddruk over een periode van een half uur gemeten met interval van 5 minuten.

Van deze zes waardes worden de hoogste en laagste weggestreept en de daar tussen liggende waardes genoteerd.

b. Algemene werkafspraken voor het screenen van de urine (indien gerealiseerd)

Op indicatie volgens de KNOV standaard wordt er gescreend op proteïnurie doormiddel van de universele automatische dipstick. Indien positief wordt erbij mevrouw direct poliklinisch een cito eiwit creatinine ratio bepaald waardoor er binnen een termijn van twee uur een uitslag is. Indien een bloeddruk van 150/95 directe spoed verwijzing en niet uitslag EKR afwachten.

Bijlage 1. Praktijkaart bij de KNOV-Standaard hypertensieve Aandoeningen tijdens zwangerschap, bevalling en kraamperiode.

Praktijkaart bij de KNOV-Standaard Hypertensieve Aandoeningen tijdens zwangerschap, bevalling en kraamperiode

Termijn	Bloeddruk SBD/DBD mm Hg*	Twee of meer risicofactoren? (zie box 1)	Actie**
Hele zwangerschap, baring en kraamperiode	≥ 160/100	nvt	• Spoedverwijzing
	Bij pre-eclampsische klachten (ongeacht RR)		• Verwijs voor consult
	Bij proteïnurie		• Verwijs voor consult
< 20 weken	≥ 140/90	nvt	• Meet RR na 1 week → RR idem of hoger: verwijs wegens chronische hypertensie
20-35 weken	≥ 130/85	ja	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem: beleid individualiseren • Bepaal proteïnurie • Vraag naar symptomen en geef beladvies
		nee	• Vraag naar symptomen en geef beladvies
	≥ 140/90	nvt	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem: verwijs voor consult • Bepaal proteïnurie • Vraag naar symptomen en geef beladvies
		ja	• Spoedverwijzing
	≥ 150/95	ja	• Spoedverwijzing
		nee	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem of hoger: spoedverwijzing • Bepaal proteïnurie • Vraag naar symptomen en geef beladvies
≥ 36 weken	≥ 130/85	ja	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem: beleid individualiseren • Bepaal proteïnurie • Geef voorlichting over symptomen en geef beladvies
		nee	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem: beleid individualiseren • Bepaal proteïnurie • Vraag naar symptomen en geef beladvies
	≥ 140/90	ja	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem: verwijs voor consult • Bepaal proteïnurie • Vraag naar symptomen en geef beladvies
		nee	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem: beleid individualiseren • Bepaal proteïnurie • Vraag naar symptomen en geef beladvies
	≥ 150/95	ja	• Spoedverwijzing
		nee	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR idem of hoger: verwijs de zelfde dag
Intrapartum	≥ 140/90	nvt	• Meet na 1 uur → RR idem: blijf elk uur monitoren • Vraag naar symptomen
	≥ 150/95	nvt	• Meet na 1 uur → RR idem of hoger: spoedverwijzing
Kraamperiode	≥ 140/90	ja	• Meet RR na minimaal 4 uur (of langer) → RR ≥ 150/95: verwijs de zelfde dag • Vraag naar symptomen en geef beladvies • Bepaal eventueel proteïnurie met katheterurine
	≥ 150/95	nee	• Meet RR na 1 dag → RR ≥ 150/95 of hoger: verwijs de zelfde dag • Vraag naar symptomen en geef beladvies • Bepaal eventueel proteïnurie met katheterurine
Nacontrol	≥ 140/90	nvt	• Verwijs naar de huisarts voor verdere monitoring • Geef voorlichting (zoz)

* Voor de gegeven afkapwaarden van de bloeddruk geldt de actie wanneer genoemde systolische (SBD) en diastolische (DBD) bloeddrukwaarden verhoogd zijn of als een van beiden geïsoleerd verhoogd is. Minimaal twee maal vastgesteld, met de hand gemeten en met een tussenpoos van minimaal 4 uur (of langer).

** **Spoedverwijzing** – direct naar het ziekenhuis; **verwijs de zelfde dag**: kan eerst nog langs huis; **verwijs voor consult**: i.o.m. tweede lijn urgentie bepalen; **beleid individualiseren**: opnieuw consult in de eerste lijn i.o.m. cliënte, gebaseerd op individuele parameters.